

MESTNA OBČINA CELJE

DELNI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POJAVU POSEBNO NEVARNIH BOLEZNI ŽIVALI

VERZIJA 1.0

	ODGOVORNA OSEBA ALI ORGAN	DATUM	PODPIS
Izdelal	Sam. svet. ZiR pri PGE Danilo Praprotnik	julij 2018	
Skrbnik		redno	
Odobril	Poveljnik Civilne zaščite Mestne občine Celje Igor Gomze	september 2018	
Sprejel	župan Bojan Šrot	september 2018	
Mnenje - potrdilo o usklajenosti	Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje, Izpostava Celje	št.: 8421-25/2018-6 - DGZR z dne 30. 07. 2018	

KAZALO

Zap. št.	Vsebina	Stran
1.	Posebno nevarne bolezni živali	3
1.1.	Uvod	3
1.2.	Ogroženost mestne občine Celje	3
1.3.	Verjetnost pojavljanja bolezni	4
1.4.	Možne posledice	4
2.	Uporaba tega delnega občinskega načrta	4
3.	Opazovanje in obveščanje	5
3.1.	Opazovanje nevarnosti	5
3.2.	Obveščanje pristojnih organov občine	5
3.3.	Obveščanje splošne javnosti	5
3.4.	Obveščanje prebivalcev na okuženem in ogroženem območju	5
4.	Ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči	5
4.1.	Ukrepi zaščite in reševanja	5
4.1.1.	Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi	5
4.1.1.1	Določitev lokacij za pokop in sežig živalskih kadavrov	6
4.1.1.2	Ureditev mest za pokop in sežig živalskih kadavrov	6
4.1.1.3	Prevoz živalskih kadavrov do mesta pokopa ali sežiga	6
4.1.1.4	Uničevanje živalskih kadavrov in nadzor sežiga	6
4.2.	Naloge zaščite, reševanja in pomoči	7
4.2.1.	Tehnično reševanje	7
4.2.2.	Prva veterinarska pomoč	7
5.	Razlaga pojmov in okrajšav	7
5.1.	Pomen pojmov	7
5.2.	Razlaga okrajšav	7
6.	Seznam prilog in dodatkov	8

1. POSEBNO NEVARNE BOLEZNI ŽIVALI

1.1. UVOD

Ta delni občinski načrt je izdelan na podlagi določil regijskega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali na območju zahodnoštajerske, verzija 2.0, izdelano 9/2013, ažurirano februar 2016, ki določa, da morajo občine na območju te regije izdelati posamezne dele občinskih načrtov zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali, v katerih predvidijo način obveščanja in izvajanja zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP. Zato v načrtu niso razdelane vse vsebine iz Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja temveč zgolj ukrepi in naloge iz regijskega načrta ZiR. Manjkajoče vsebine so razvidne v načrtih ZiR MOC za poplave in potres.

Ta delni občinski načrt obravnava izvajanje ukrepov in nalog zaščite in reševanja ob množičnem pojavu posebno nevarnih bolezni živali na območju MOC s silami in sredstvi lokalne skupnosti. Izdelan je v skladu z zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list št. 51/06 - uradno prečiščeno besedilo, 97/10 in 21/18 - Zakon o nevladnih organizacijah) in Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list št. 24/12).

1.2 OGROŽENOST MESTNE OBČINE CELJE

Pri varstvu živali pred posebno nevarnimi boleznimi pomeni posebno težavo odstranjevanje in uničevanje živalskih trupel ter živalskih odpadkov. Zmožljivosti obstoječih kafilerij so premajhne in komaj zadoščajo za potrebe v normalnih razmerah.

Posebno nevarne bolezni živali iz Pravilnika o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10 - priloga 8) so:

Šifra bolezni/Ime bolezni

- A010 - Slinavka in parkljevka
- A020 - Vezikluarni stomatitis
- A030 - Vezikularna bolezen prašičev
- A040 - Goveja kuga
- A050 - Kuga drobnice
- A060 - Pljučna kuga govedi
- A070 - Vozličasti dermatitis
- A080 - Mrzlica doline Rift
- A090 - Bolezen modrikastega jezika
- A100 - Osepnice ovac in koz
- A110 - Konjska kuga
- A120 - Afriška prašičja kuga
- A130 - Klasična prašičja kuga
- A150 - Aviarna influenza
- A160 - Atipična kokošja kuga

Osnovne pojavnosti oblik bolezni so:

- enzootija (če se bolezen živali stalno ponavlja v različni jakosti, na istem mestu, na ožjem območju in nima težnje po širjenju);
- epizootija (če bolezen živali izbruhne v večjem obsegu in se hitro širi);
- panzootija (če se bolezen živali hitro širi na velikem območju, na primer zajame več držav, celin itn.).

Živinski fond na območju MO Celje je razviden iz spodnje tabele.

Tabela 1: Populacija domačih živali v Mestni občini Celje (vir: Regijski načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni pri živalih na območju Zahodnoštajerske, september 2013, ažur. 2016)

Govedo		Prašiči		Drobnica		Perutnina	
Število gospodarstev	Število goveda	Število gospodarstev	Število prašičev	Število gospodarstev	Število drobnice	Število gospodarstev	Število perutnine
317	3300	117	794	49	730	210	6787

1.3 VERJETNOST POJAVLJANJA BOLEZNI

Doslej so bile z ukrepi zdravstvenega varstva živali v preteklosti, ki so jih izvajali pristojni organi in inštitucije zatrte oziroma uspešno nadzorovane živalske posebno nevarne bolezni, ki bi lahko povzročile večjo gospodarsko škodo in bile nevarne tudi za zdravje ljudi (npr. izbruha slinavke in parkljevke ni bilo vse od leta 1968), saj je bil izveden uspešen sistem nadzora in izvajanja predpisanih ukrepov.

Za zgodnje odkrivanje in preprečevanje živalskih posebno nevarnih bolezni je vzpostavljen sistem rednega nadzora, ki ga izvajajo pooblašene veterinarske organizacije in o izvedenih preventivnih cepljenjih oziroma diagnostičnih preiskavah obveščajo pristojne organe.

Ob pojavu nalezljivih bolezni na območju Mestne občine Celje ali v njeni bližini je tako mogoče pričakovati, da bo občina pravočasno obveščena o pojavu bolezni in ukrepih za preprečevanje nadaljnega širjenja in obvladovanja pojava.

1.4 MOŽNE POSLEDICE

Množični pojavi posebno nevarnih bolezni živali povzročajo veliko gospodarsko škodo v živinoreji, pri divjadi, ribogojstvu, čebelarstvu, živilski industriji, na področju preskrbe z zdravstveno neoporečnimi živili, turizmu in izvozu. Možne posledice so predvsem:

- širjenje zoonoz pri ljudeh;
- stalna nevarnost za zdravje ljudi v zvezi z onesnaževanjem okolja pri odstranjevanju živalskih trupel ;
- veliki stroški za preventivo, zatiranje in izkoreninjenje teh bolezni.

Nekaj primerov zoonoz pri ljudeh priča o nevarnostih tovrstnih bolezni za zdravje ljudi. Doslej so pojav obvladovale redne zdravstvene in druge institucije, ki so zadolžene za varstvo zdravja ljudi in živali, razen začetnih intervencij v posameznih primerih pojavov posebno nevarnih bolezni pri živalih.

2. UPORABA TEGA DELNEGA OBČINSKEGA NAČRTA

Ukrepi iz tega delnega občinskega načrta se pričnejo izvajati, ko redne zdravstvene, veterinarske in druge inštitucije in službe, ki so zadolžene za varstvo zdravja živali, ob množičnem pojavu posebno nevarnih bolezni pri živalih, razmer ne obvladujejo več oziroma, ko potrebujejo pomoč občinskega sistema zaščite in reševanja in zanjo zaprosijo preko ReCO. Odločitev o aktiviranju tega delnega načrta sprejme poveljnik Civilne zaščite MOC.

P - 20

Evidenčni list o ažuriranju, spremembah in dopolnitvah načrta

3. OPAZOVANJE IN OBVEŠČANJE

3.1 OPAZOVANJE NEVARNOSTI

Veterinar mora takoj ob sumu na posebno nevarno bolezen živali to sporočiti na glavni urad UVHVVR in s pisnim navodilom imetniku živali določiti ukrepe za preprečevanje oziroma zmanjšanje možnosti širjenja bolezni.

3.2 OBVEŠČANJE PRISTOJNIH ORGANOV OBČINE

ReCO posreduje obvestilo o pojavu posebno nevarnih bolezni pri živalih ter odločitev o pričetku izvajanja zaščitnih ukrepov odgovornim osebam MOC (poveljnik CZ, župan). Slednja odločata o nadaljnjem obveščanju gasilskega poveljstva Celje. PGE bo obveščena od ReCO.

P - 1/1	Podatki o odgovornih osebah občine
---------	------------------------------------

3.3 OBVEŠČANJE SPLOŠNE JAVNOSTI

Če pride do aktiviranja tega delnega občinskega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni pri živalih na območju Mestne občine Celje, potem obveščanje splošne javnosti o aktivnostih občinskega sistema zaščite in reševanja izvaja OŠCZ.

P - 2/1	Podatki o štabu, enotah in službah Civilne zaščite
---------	--

3.4 OBVEŠČANJE PREBIVALCEV NA OKUŽENEM IN OGROŽENEM OBMOČJU

Prebivalstvo na okuženem in ogroženem območju je potrebno seznaniti z razmerami na prizadetem območju. O uvedenih ukrepih na okuženem in ogroženem območju ter o situaciji glede bolezni prizadete prebivalce obvešča UVHVVR (LSNB) oziroma uradni veterinar na krajevno običajen način.

Obvestila o posebnostih lokalnega pomena, ki so pomembna za ogroženo prebivalstvo LSNB oz. OŠCZ posreduje javnosti preko lokalnih elektronskih medijev Radio Celje in Radio Fantasy. Z obvestili se ogroženemu prebivalstvu posredujejo tudi navodila glede zaščitnih ukrepov. Če je potrebno se objavi posebna telefonska številka za dodatne informacije prebivalstvu.

P - 3	Pregled sredstev javnega obveščanja, ki so zadolžene za obveščanje ob naravnih in drugih nesrečah
-------	---

4. ZAŠČITNI UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

4.1 UKREPI ZAŠČITE IN REŠEVANJA

4.1.1 PROSTORSKI, GRADBENI IN TEHNIČNI UKREPI

Ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali je zelo pomembno, da se trupla poginulih in usmrčenih živali čim prej neškodljivo odstranijo, da se prepreči nadaljnje širjenje bolezni. Predlog zaščitnih ukrepov pripravi UVHVVR (DSNB ali LSNB). Možni načini za neškodljivo odstranitev so:

- odvoz v predelovalni obrat kategorije 1 in 2 (kafilacija),
- zakopavanje,
- sežig.

Maksimalna kapaciteta predelovalnega obrata kategorije 1 in 2 je 200 t/dan. Količina živalskih stranskih proizvodov, ki jih obrat dnevno predela, trenutno dosega približno 50 odstotkov maksimalne kapacitete. Obstaja tudi možnostčasne uporabe in prekategorizacije drugih predelovalnih obratov kategorije 2 ali 3 za predelavo ostalih živalskih stranskih proizvodov, ki jih je potrebno neškodljivo odstraniti ob pojavu bolezni.

4.1.1.1 Določitev lokacij za pokop in sežig živalskih kadavrov

MOC v svojih prostorskih planih predvidi lokacije za pokop večjega števila poginulih živali, pri čemer upošteva določbe člena 19(1)(e) Uredbe (ES), št. 1069/2009 in Poglavje III Priloge VI Uredbe 142/2011/EU.

4.1.1.2 Ureditev mest za pokop in sežig živalskih kadavrov

Sem sodijo:

- izkop in priprava grobišč - lokacij za pokop kadavrov. Ta ukrep lahko izvajajo pogodbeni izvajalci gradbene stroke po odločitvi poveljnika CZ MOC in po prejeti prošnji za pomoč od državnih organov.

P - 2/5	Podatki o pogodbenih izvajalcih
D - 11	Navodilo za sežig živalskih trupel

- priprava materiala za sežig po navodilih UVHVVR. Po prejeti prošnji za pomoč od državnih organov lahko sodelujejo matična prostovoljna gasilska društva na čigar območju delovanja je določeno mesto za sežig in pokop kadavrov.

P - 2/3	Podatki o prostovoljnih gasilskih enotah občine
D - 11	Navodilo za sežig živalskih trupel

Sežig kot način neškodljivega odstranjevanja trupel se uporablja le, kadar ni mogoč odvoz v predelovalni obrat in ko tudi zakopavanje trupel ni možno. Odločitev o tem sprejme UVHVVR (DSNB).

4.1.1.3 Prevoz živalskih kadavrov do mesta pokopa ali sežiga

Živalske kadavre do mesta pokopa ali sežiga prepeljejo NVI - OE Celje s svojimi izvajalci. Če njihove materialne in kadrovske kapacitete ne zadoščajo in po prejeti prošnji za pomoč, ki jo MOC posreduje NVI - OE Celje, se v prevoze vključijo občinski pogodbeni izvajalci gradbene stroke.

P - 2/5	Podatki o pogodbenih izvajalcih
P - 8	Telefonski imenik ZiR

4.1.1.4 Uničevanje živalskih kadavrov in nadzor sežiga

Za neškodljivo odstranjevanje živalskih trupel so odgovorni izvajalci gospodarske javne službe ravnanja z živalskimi stranskimi proizvodi skladno s predpisi, ki urejajo varovanje okolja. MOC ne razpolaga z ekipami prve veterinarske pomoči, ki bi sodelovale pri tem. Za nadzor pri odstranjevanju živalskih trupel je pristojen območni urad UVHVVR Celje.

Matično gasilsko društvo, na čigar območju se bo izvajal sežig kadavrov svetuje glede izdelave grmade, prižiganja ognja in požarne straže. Pri tem sodeluje NVI - OE Celje.

P - 2/3	Podatki o prostovoljnih gasilskih enotah občine
---------	---

4.2 NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

4.2.1 TEHNIČNO REŠEVANJE

Naloge tehničnega reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali so:

- sodelovanje pri postavitvi sanitarno-higienskih objektov (razkuževalnih pregrad) na okuženem območju glede na potrebe - sodelujejo matična gasilska društva na čigar območju delovanja je potrebna pomoč,
- pomoč pri sežigu oziroma zakopavanju živalskih trupel - izvajajo občinski pogodbeni izvajalci - gradbena podjetja z ustrezno mehanizacijo in matična gasilska društva na čigar območju delovanja je potrebna pomoč,
- dekontaminacija ljudi, živali, materialnih dobrin in okolja (razkužitev ljudi, obleke, stanovanjskih površin, hlevov, dvorišč, pašnikov, odplak in živalskih iztrebkov, dezinfekcija in deratizacija objektov na okuženem območju). RKB zaščito, zlasti dekontaminacijo, izvajajo enote Slovenske vojske, določene naloge za katere razpolagajo z ustrezno opremo in usposobljenimi kadri pa tudi PGE Celje.

P - 2/5	Podatki o pogodbenih izvajalcih
P - 2/2	Podatki o poklicni gasilski enoti Celje
P - 2/3	Podatki o prostovoljnih gasilskih enotah občine

4.2.2 PRVA VETERINARSKA POMOČ

Veterinarska pomoč obsega:

- izvajanje veterinarskih ukrepov za zaščito živali ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali,
- sodelovanje pri izvajanju dekontaminacije živine,
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel.

Navedene naloge izvajajo ekipe za prvo veterinarsko pomoč, organizirane v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, ki se ukvarjajo s farmsko vzrejo živine ter imajo najmanj 200 glav živine v turnusu oziroma temu primerljivo drugo farmsko proizvodnjo. Občina nima organizirane enote prve veterinarske pomoči. Prav tako ni organizacij, ki bi imele organizirano enot prve veterinarske pomoči.

5. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

5.1 POMEN POJMOV

OKUŽENO OBMOČJE: območje s polmerom najmanj 3 km okrog okuženega gospodarstva,

OGROŽENO OBMOČJE: območje s polmerom najmanj 10 km okrog okuženega gospodarstva in obdaja okuženo območje.

5.2 RAZLAGA OKRAJŠAV

Zap. št.	Kratika	Pomen
1.	CZ	Civilna zaščita
2.	DSNB	Državno središče za nadzor bolezni
3.	LSNB	Lokalno središče za nadzor bolezni
4.	MOC	Mestna občina Celje
5.	MKO	Ministrstvo za kmetijstvo in okolje

6.	NVI	Nacionalni veterinarski inštitut
7.	OŠCZ	Občinski štab civilne zaščite
8.	OE	Območna enota
9.	PGE	Poklicna gasilska enota (Celje)
10.	ReCO	Regijski center za obveščanje (112)
11.	ReŠCZ	Regijski štab civilne zaščite Celje
12.	RKB	Radiološka, kemična in biološka (zaščita)
13.	UVHVVR	Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
14.	ZiR	Zaščita in reševanje
15.	ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč

6. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

P - 1/1	Podatki o odgovornih osebah občine
P - 1/3	Podatki o poveljniku Civilne zaščite in njegovem namestniku
P - 2/2	Podatki o poklicni gasilski enoti Celje
P - 2/3	Podatki o prostovoljnih gasilskih enotah občine
P - 2/5	Podatki o pogodbenih izvajalcih
P - 3	Pregled sredstev javnega obveščanja, ki so zadolžene za obveščanje ob naravnih in drugih nesrečah
P - 8	Telefonski imenik ZiR
P - 20	Evidenčni list o ažuriranju, spremembah in dopolnitvah načrta
D - 11	Navodilo za sežig živalskih trupel